

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 95. sjednici, održanoj 11.05.2017. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o realizaciji prava na vanrednu novčanu pomoć braniocima i članovima njihovih porodica u 2016. godini, Ministarstva za boračka pitanja kao obrađivača.

II.

Informacija o realizaciji prava na vanrednu novčanu pomoć branilaca i članova njihovih porodica u 2016. godini, nalazi se u prilogu i čini sastavni dio ovog zaključka.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/17.
Datum, 11.05.2017. godine
Z e n i c a

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosna i Hercegovina
Zeničko-dobojski kanton
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A

**o realizaciji prava na vanrednu novčanu pomoć braniocima i članovima
njihovih porodica u 2016.godini**

Zenica, april 2017.godine

I.Uvod

Teška ekonomska situacija u Državi odražava se i na stanje na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu Kantona). Obzirom na posljedice ovakvog stanja neophodna je i potreba osiguranja osnovnih sredstava za život branilaca i članova njihovih porodica, što je naša i obaveza, jer okruženje ne pruža mogućnosti globalnog rješavanja problema u smislu trajnijeg rješavanja problema osnovnih egzistencijalnih potreba ove populacije stanovništva kroz zapošljavanje i dr. programske aktivnosti. Iz tih razloga potreba za ovim vidom pomoći je realnost i nužda.

Svjedoci smo katastrofalne pozicije branilačke populacije u društvu a naročito u aspektu socijalne politike. Najveći procenat nezaposlenih upravo su pripadnici naše kategorije, a isti se moraju nositi sa svim nedaćama življenja u današnjim vremenima kao što su konstantna poskupljenja, povećani troškovi života, nemogućnost obezbjeđenja osnovnih životnih uslova za prehranjivanje porodice, plaćanje komunalnih usluga, troškova školovanja djece i kupovine udžbenika, troškova liječenja i sl. Novinski natpisi i RTV emisije sa apelima za pomoć zbog teške socijalno-ekonomske situacije ovih kategorija na granici ljudskog dostojnstva, opominju i upozoravaju.

Sve navedeno opravdava postojanje vanredne novčane pomoći, koja je na području Kantona utvrđena kao dopunsko pravo, koje branioci i članovi njihovih porodica ostvaruju u slučajevima vanrednih okolnosti, koje uzrokuju tešku ekonomsku situaciju, a pod uvjetima, na način i postupak utvrđen važećim podzakonskim aktima.

II.Normativno regulisanje

1. U poglavlju V alineja e) Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona 1/14) predviđa se kao jedno od dopunskih prava i pravo na vanrednu noćanu pomoć i isto je definisano u članu 18. i 19. pomenutog Zakona . U članu 18. je navedeno "braniocima i članovima njihovih porodica u slučaju vanrednih okolnosti, kao što su elementarne nepogode i nesreće, smrt i bolest člana kućnog domaćinstva i u drugim slučajevima koji uzrokuju tešku ekonomsku situaciju, može se odobriti vanredna novčana pomoć u svrhu osiguranja sredstava za osnovne potrebe, a članom, 19. istog Zakona utvrđeno je „Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi visinu novčanih sredstava koja mogu biti odobrena u svrhu vanredne novčane pomoći, uvjete, način i postupak dodjele istih, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava“.
2. Dana 28.08.2014. godine u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 4/14, objavljena je Uredba o vanrednoj novčanoj pomoći braniocima i članovima njihovih porodica (u daljem tekstu Uredba). Uredbom o vanrednoj novčanoj pomoći, kao podzakonskim aktom , utvrđeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć za osnovne potrebe branilaca i članova njihovih porodica, koji imaju prebivalište na području Kantona, kao i povratnika u Republiku Srpsku koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko invalidske zaštite u općinama Kantona i koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama Kantona.
3. Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2016.godinu planiranih na pozicijama Ministarstva za boračka pitanja „Tekući transferi pojedincima“, usvojenog Zaključkom Vlade Kantona broj: 02-14-5421/16 od 04.03.2016.godine, razdjel 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200, subanalitika OAD 213 „Vanredna novčana pomoć“. Za navedenu namjenu planirana su sredstva u iznosu od 715.000,00 KM. Odlukom Ministarstva finansija o prestruktuiranju rashoda broj: 07/03-02-14-15004-2/16 od 22.07.2016.godine, sredstva planirana za ovu namjenu, a na prijedlog ovog Ministarstva su uvećana za iznos od 285.000,00 KM i iznosila su 1.000.000,00 KM.

III.Realizacija prava u 2016.godini sa tabelarnim pregledima

Postupak i način ostvarivanja prava na novčanu pomoć realizovan je u skladu sa procedurom utvrđenom odredbama Uredbe, kao podzakonskim aktom, kojom je definisan predmet Uredbe, korisnici prava, posebni uvjeti, pojmovi, dokazivanje statusa, postupak dodjele pomoći (podnošenje zahtjeva, potrebna dokumentacija, općinska komisija, postupak po zahtjevu, Komisija Ministarstva, posebni slučajevi, odobravanje sredstava, izdavanje rješenja).

Uredba obezbjeđuje dvostепенost postupka i to u smislu da se zahtjev za vanrednu novčanu pomoć aplicira kod nadležne općinske službe koja formira svoju komisiju, a ista postupa u skladu sa članom 9.stav 2. Uredbe. Drugostепенi organ dostavljene prijedloge prvostепene komisije razmatra i to od strane tročlane Komisije koju imenuje Ministar. O prijedlozima Komisije o dodjeli sredstava koja po pojedinačnim zahtjevima ne prelaze 1.000,00 KM odlučuje Ministar. U slučaju da Komisija ocijeni da se određenom korisniku trebaju odobriti sredstva u iznosu većem od 1.000,00 KM, u tom slučaju na obrazloženi prijedlog Ministra, zaključak o odobravanju sredstava donosi Vlada Kantona.Uredbom je utvrđeno i da o žalbi na rješenje općinske službe rješava Ministarstvo-član 15. Uredbe, obaveza vođenja elektronske evidencije o podnesenim zahtjevima i korisnicima prava po Uredbi od strane općinske službe i Ministarstva čl.18. Uredbe, kao i nadzor nad provođenjem ove Uredbe ima Ministarstvo, što je utvrđeno članom 19. Stav (2).

Posebni uvjeti decidno su definisani članom 4. Uredbe, .koji kaže da novčanu pomoć branioci i članovi njihovih porodica mogu ostvariti pod uvjetom: da imaju prebivalište na području Kantona u trajanju od najmanje 2 godine neprekidno, osim povratnika u RS, da prava iz oblasti branilačko-inv. zaštite ostvaruju u općinama Kantona, da nisu u radnom odnosu, da oni i članovi njihovog porodičnog domaćinstva nisu vlasnici ili suvlasnici subjekta koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost, registriranog kao pravno ili fizičko lice, da sredstva za naznačene potrebe nisu ostvarili po nekom drugom pravnom osnovu, te da ukupna primanja porodičnog domaćinstva (uključivo i primanja iz oblasti bra-inv. zaštite) ne prelaze iznos od 50% prosječne neto plate isplaćene u FBiH u prethodnoj kalendarskoj godini, prema podacima Zavoda za statistiku FBiH, što je za 2016. godinu bio iznos od 415,00 KM , imajući u vidu prosjek neto plaće isplaćene u FBiH u 2015. godini. Stav (2) istog člana propisuje da vanredna novčana pomoć može biti odobrena jednom u toku kalendarske godine.

U tom smislu tročlana komisija Ministarstva –član 11. Uredbe, koju je posebnim rješenjem imenovao ministar Ministarstva, zaprimila je i obradila:

Ukupno 4102 prijedloga za odobravanje vanredne novčane pomoći, od čega je odobrena novčana pomoć za 3.954 (trihiljadedevetstopedesetčetiri) korisnika, a odbijeno je 148 zahtjeva zbog neispunjavanja uvjeta propisanih Uredbom i njih 40 vraćeno na dopunu kao nekompletna dokumentacija. Dio predmeta je na zahtjev prosljeđen od općinske službe i na obrazložen prijedlog Komisije Ministarstva odobren od strane ministra Ministarstva, a isti se odnosi na posebne slučajeve, koji nisu definirani ovom Uredbom, a po svemu su specifični i zahtijevaju hitno rješavanje, a što je propisano članom 12. (Posebni slučajevi) Uredbe, koje nije bilo moguće riješiti na neki drugi način, a isti su uzrokovali tešku ekonomsku situaciju i potrebu osiguranja neophodnih sredstava. To su pored ostalih slučajevi velikih kreditnih, komunalnih i ostalih zaduženja, žiranata kada su pojedinci branioci i članovi njihovih porodica dovedeni u bezizlaznu situaciju, troškovi neophodnih dodatnih sredstava za školovanje, smrtni slučajevi u porodici, nedostatna sredstva za završne radove i uređenje stambenih prostora u svrhu neodložnog useljenja u stamb. jedinice, nedostatna potrebna sredstva za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom i obezbjeđenje uslova za življenje od vlastitog rada i sl.

Imajući u vidu da su u strukturi korisnika ovog vida prava nezaposlena lica, već starije životne dobi i često sa već izraženim zdravstvenim problemima (kojima je objektivno i teže doći do bilo kakvog zaposlenja), tročlane, četvoročlane i višečlane porodice bez zaposlenja, bez uslova za bavljenje poljoprivredom i drugim oblicima dodatnih djelatnosti, to nije bilo moguće zanemariti slučajeve klasičnih primjera porodica u stanju socijalne potrebe, kojima je ovaj vid pomoći realna potreba i nužda.

Treba istaći da su nastojanja Ministarstva u realizaciji ovog vida dopunskog prava za branioce i članove njihovih porodica u 2016. godini bila uz primarni akcenat na odobravanju sredstava u slučajevima vanrednih okolnosti, podrška i pomoć po svakom zahtjevu u kome je iskazana i iznesena ideja, a u cilju osiguranja neophodnih sredstava za egzistenciju porodice. U tom smislu veći dio tih ideja na preporuku i prijedlog ove Komisije realizovan je i sa „Transfera za podsticaj zapošljavanja branilaca i članova njihovih porodica“ prema Programu utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog Kantona za

2016.god, a što je naišlo na pozitivan odjek kod korisnika, kao efikasan način osiguranja nepochodnih sredstava za daljnje djelovanje.

Važno je istaći da su se stranke sa životnim problemima,, a zbog nemogućnosti obezbjeđenja sredstava za prehranjivanje porodice, zapošljavanje i sl., obraćale direktno Ministarstvu, kao i višim nivoima vlasti i članovima Predsjedništva BiH, Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i sl.). Nastojalo se blagovremeno obrađivati zahtjeve, dati upute o načinu i postupku rješavanja, a o podnesenim mjerama i radnjama povratne informacije su dostavljane višim nivoima vlasti.

U nastavku dat tabelarni pregled podnesenih zahtjeva i odobrenih pomoći po općinama i kategorijama- tabele 1. i 2.

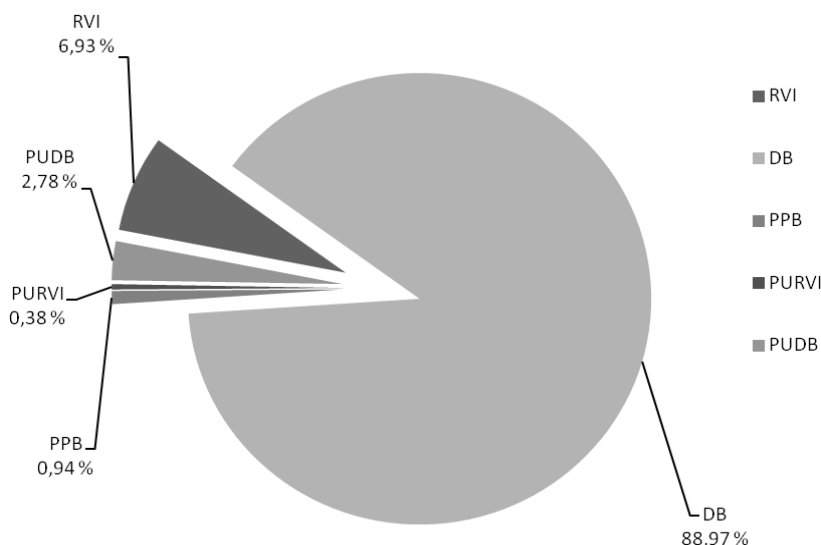
Tabela br. 1-Pregled podnesenih zahtjeva i odobrenih pomoći po općinama

R.br.	Općina	Podnešeno zahtjeva	Odobreni zahtjevi	Odbijeni zahtjevi	Iznos sredstava
1	Breza	133	122	11	32.050,00
2	Doboj-jug	254	254	-	37.750,00
3	Kakanj	232	231	1	76.950,00
4	Maglaj	276	276	-	82.000,00
5	Olovo	132	122	10	52.000,00
6	Tešanj	308	302	6	96.800,00
7	Vareš	172	167	5	35.650,00
8	Visoko	310	309	1	78.450,00
9	Zavidovići	464	454	10	112.400,00
10	Zenica	1481	1382	99	230.700,00
11	Usora	74	74	-	21.500,00
12	Žepče	266	261	5	88.250,00
Ukupno:		4102	3954	148	944.500,00

Tabela br. 2-Pregled odobrenih pomoći po općinama i kategorijama

R.br	Općina	Ukupno odobreno zahtjeva	Odobreno po kategorijama				
			RVI	DB	PPB	PURVI	PUDB
1	Breza	122	18	100	-	2	2
2	Doboj-jug	254	7	246	-	-	1
3	Kakanj	231	17	211	1	2	1
4	Maglaj	276	12	252	-	1	11
5	Olovo	122	11	105	1	-	5
6	Tešanj	302	13	270	5	-	14
7	Vareš	167	17	147	2	1	-
8	Visoko	309	29	244	8	1	27
9	Zavidovići	454	23	421	4	2	4
10	Zenica	1382	100	1229	11	5	37
11	Usora	74	1	69	1	1	2
12	Žepče	261	26	225	4	-	6
Ukupno:		3954	274	3518	37	15	110
%		100	6,93	88,97	0,94	0,38	2,78

Dijagram 1. – Raspodjela odobrenih sredstava prema kategorijama korisnika

RVI- ratni vojni invalidi
PPB- porodica poginulih branilaca
DB- demobilisani branioci

PURVI- porodica umrlog RVI
PUDB- porodica umrlog DB

Zaključna razmatranja

Činjenica da branioi i članovi njihovih porodica, koji su podnijeli breme rata i na koju je četvorogodišnja borba za lični i opstanak Države ostavila trajne posljedice u svakom pogledu, počev od trajno narušenog zdravlja (izraženih zdravstvenih smetnji, kako fizički, tako i psihički, gubitka dijelova tijela i sl.), gubitka članova porodice, a danas žive u uslovima i na način da od postojećih mjesečnih primanja ili nikakvih mj. primanja ne mogu osigurati neophodna sredstva za preživljavanje sebe i članova porodičnog domaćinstva. Kako su to mahom sada već dijelom i stariji radno-sposobni pojedinci na pragu ulaska u treću životnu dob, istima je i puno teže doći do bilo kakvog zaposlenja ili su već radili u firmama koje su propale, pa su na čekanju posla i sl., a u obavezi su izdržavati porodicu. Preostali dio ove populacije uzaludno, godinama obilazi Biroe za zapošljavanje.

Iz tih razloga, potreba za ovim vidom pomoći je prije svega nužda i potreba, a time i obaveza Države, a kao odgovor na postojeće stanje. Imajući u vidu navedeno s punim opravdanjem, a kao proizvod potrebe branilaca i članova njihovih porodica na području Kantona, ovo pravo je i utvrđeno postojećim popisima.

Uz zakonsku ne treba zaboraviti i treba istaći iznad svega i moralnu obavezu Države prema ovoj populaciji, te je prilikom odlučivanja o svakom pojedinačnom slučaju ovo Ministarstvo vodilo računa o priloženim dokazima, obrazloženju zahtjeva i navodima podnosioca kako i na koji način je moguće riješiti, odnosno ublažiti postojeće teško socijalno-ekonomsko stanje, te su po potrebi vršeni i uviđaji u stvarima iz zahtjeva na terenu, a takvih je bilo 24 u tekućoj godini, a bit će praksa i ubuduće.

Pravci i smjernice za ublažavanje postojeće teške ekonomske situacije ove populacije, podrazumjevaju donošenje i provođenje globalnih reformskih mjera na nivou Države u svim oblastima, a posebno u oblasti zapošljavanja, a koje bi se direktno odrazile na položaj ove populacije. Pored ranije isticanih i predlaganih mjera, opredjeljenje Ministarstva u okviru svakodnevnih aktivnosti je podrška i podsticaj zapošljavanju, odnosno samozapošljavanju. U tom dijelu posebnu ulogu i značaj zauzima stvaranje uslova i klime za samozapošljavanje.

Neosporno je da u okviru Ustavnih nadležnosti Kantona, Ministarstvo kao nadležni organ u okviru prava i dužnosti realizuje pravo na ovaj vid novčane pomoći te na taj način i uz predlaganje drugih odgovarajućih mjera nastoji poboljšati tešku ekonomsku situaciju branilaca i članova njihovih porodica. U segmentu organizacije i strukturi vlasti, Ministarstvo ne može i ne smije ostati usamljeno, jer briga i poboljšanje položaja branilaca i članova njihovih porodica je dužnost i obaveza cijele društvene zajednice.

MINISTAR
Fahrudin Čolaković

Zenica, april 2017.godine

Naš znak:13/03-2-4-14-6927/17.